

**דור תהפכת
הרב מואיז נבון**

טרנסגינדר: ההגדרה המקובלת ביותר למושג זה, הנמצא בתהליכי שינוי נמשכים, מתייחסת לאנשים שהוגדרו כבעלי מגדר מסוים בעת לידתם, בהתבסס על מינם, אך חשים כי תיאור זה אינו מייצג נאמנה את זהותם המגדרית.

טרנסקסואל: תופעה שבה אנשים מסוימים חשים כי המגדר המיוחס להם על פי מינם הפיזיולוגי הוא שגוי או לחלופין הפוך, והם משנים את גופם מבחינה הורמונאלית לפחות, ולעתים גם אנטומית (ניתוחית). בבסיס הטראנסקסואליות עומדת, לרוב, דיספוריה מגדרית [טרנסגינדר], שהיא מצב של דיכאון מתמשך של האדם בשל היותו מרגיש או חווה בנפשו באופן עקבי שהמגדר המיוחס לו בשל מראהו החיצוני, שגוי.

~ יהדות ~

בראשית (א:כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:
בראשית פרק ב: (יח) וַיֹּאמֶר יְקֹנֶק אֱלֹהִים לֹא טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנַגְדּוֹ: ... (כב) וַיִּבֶן יְקֹנֶק אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶהָ אֶל הָאָדָם:

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה ח

אמר רבי ירמיה בן אלעזר בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון **אנדרוגינוס בראו הדא** הוא דכתיב **זכר ונקבה בראם**,

מושגים תלמודיים אנדרוגינוס - אדם או בהמה המכילים בתוכם איברי רביה של זכר ונקבה. במהותו של אנדרוגינוס ישנן דעות רבות: יש אומרים שהוא ספק זכר ספק נקבה; ויש אומרים שהוא בריה בפני עצמה, כלומר שהוא מין מיוחד **לא איש ולא אשה**, או שהוא ספק תמידי שלא יתברר לעולם; ויש אומרים שמקצתו זכר ומקצתו נקבה; ויש אומרים שזכר וודאי הוא.

א"ר שמואל בר נחמן בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון **דו פרצופים בראו**, ונסרו ועשאו גביים גב לכאן וגב לכאן.

R. Soloveitchik, Derashot HaRay

In the image of God He created him, male and female He created them. What is the meaning of the juxtaposition of the reference to the image of God with the creation of man as two sexes? In interpreting the phrase, *male and female He created them*, Chazal explained that when God initially created Adam, He created him in a dual form. Male and female in this context are to be taken not only in a physiological sense but also in a spiritual/metaphysical one. Every soul consists of a spiritual androgyny, a male and female persona ... duchra venukva ... Man both influences and is influenced; he is both giver and receiver. Only in the biological world is man exclusively male or female. In the spiritual world, every individual carries both traits, and only through the development of both the duchra and the nukva perspectives can individuals attain their full spiritual potential.

כף החיים, א"ח, לח: ט:

והביאו יפה ללב ז"ל אות ב' וכתב דמ"ש ואין ראיה ממייכל בת שאול וכו' אפש"ל דמייכל בת שאול היתה אשה חכמה וידעה בעצמה שהייתה לה נשמה מעלמא דדכורא, ולכך ולמייכל בת שאול לא היה לה ולד עכ"ל. ועיין שער הגלגולים הקדמה ט' שכתב שאשה המגולגל בה נשמת זכר א"א לה להתעבר אם לא ע"י זכות גדול שתתעבר בה איזה נשמת אשה נקבה אחרת בסוד עיבור

עוד יוסף חי, ["בן איש חי"], ר' יוסף חיים מבגדד

ומכאן תעמוד על סוד תמר, שנשמת תמר היתה נשמת זכר. ואיך ילדה מיהודה? יל שנשמת יהודה היה בה ניצוצות מנשמת נקבה, ועל ידי כן ילדה ממנו

בני אהרון על שער הגלגולים, ר' שמעון אגסי

.... והשתא יש להסתפק בנש' זו של איש שנתגלגלת כאשה אם נפגמת היא בהקפת הראש משום שעיקרה איש או לאו.

~ איסורים ~

ויקרא פרק כב, כד-כה

(כד) וּמֵעוֹף וְנִתְּוֹת וְנִתְּוֹק וְכָרוֹת לֹא תִקְרְבוּ לְיִקְוֶן וּבְאֶרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קי עמוד ב

מניין לסירוס באדם שהוא אסור - תלמוד לומר "ובארצכם לא תעשו" - בכס לא תעשו, ...

שולחן ערוך אבן העזר הלכות פריה ורביה סימן ה סעיף יא
אסור להפסיד אברי הזרע, בין באדם בין בבהמה חיה ועוף, אחד טמאים ואחד טהורים, בין בא"י בין בחו"ל. וכל המסרס לוקה מן התורה בכל מקום. ואפילו מסרס אחר מסרס לוקה. כיצד, הרי שבא א' וכתת הגיד, ובא אחר וכתת את הביצים או נתקן, ובא אחר וכתת חוטי ביצים, או שבא אחד ומעך את הגיד, ובא אחר ונתקו, ובא אחר וכתתו, כלם לוקים ואף על פי שלא סירס אחרון אלא מסורס, בין באדם בין בבהמה, חיה ועוף. והמסרס את הנקבה, בין באדם בין בשאר מינים, פטור אבל אסור.

דברים פרק כג

(ב) לא יבא פצוע דבא וקריות שפכה בקהל וקוק: ס

דברים פרק כב

(ה) לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת וקוק אלהיך כל עשה אלה: פ

רש"י דברים פרק כב פסוק ה

לא יהיה כלי גבר על אשה - שתהא דומה לאיש כדי שתלך בין האנשים, שאין זו אלא לשם ניאוף: ולא ילבש גבר שמלת אשה - לילך ולישב בין הנשים. ...
כי תועבת - לא אסרה תורה אלא **לבוש המביא לידי תועבה**:

ויקרא פרק יט, יד-טו

(יד) לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני וקוק:

~ התייחסות הלכתית ~

רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק יב הלכה ד

טומטום ואנדרוגינוס הרי הן ספק נותנין עליהן חומרי האיש וחומרי האשה, בכל מקום, וחייבים בכל. ואם עברו אינם לוקין. [מ.ג. - טרנסג'נדר אינו טומטום ואינו אנדרוגינוס].

שו"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן עח

תינוק שנולד ומבחינה חיצונית נראה כנקבה ומבחינה גנטית הינו זכר אם מותר לנתחו ולהפכו לזכר או לנקבה. ... דעתי נוטה שמותר לבצע זאת הן באופן כללי להפוך את המין היילוד שמבחינה גנטית הינו זכר, לנקבה. וגם לרבות במקרה שלפנינו העומד על הפרק שמותר לכרות את האשך היחיד ולהפוך לנקבה היילוד אשר מבחינה חיצונית כבר נראה כנקבה.

שו"ת ציץ אליעזר חלק י סימן כה פרק כו

... וא"כ ה"נ בנידוננו יש לומר דאשת רעהו אסורה ולא אשת - אשה, ואף על פי שכבר התחיל וחל האישות שהיתה אשת רעהו, מ"מ נפקעין מאליהן הקדושין בהיות דנעשית שוב אשת - אשה. ... דהא כשם דלא תפסי קדושין ממלאך [כמו שהביא התרומת הדשן להסביר שאשת אליהו הנביא אינה צריכה גט], כמו"כ לא תפסי נמי קדושין מאשה, ומכיון שכעת בעלה של זו נהפך ונהיה לאשה ולא תפסי כעת קדושין ממנו (קרי - ! ממנה) א"כ ממילא נפקעו הקדושין הקודמין מאליהן.

אבן עזרא ויקרא פרק יח פסוק כב

"וְאֵת זָכָר [לא תשפך משפכי אשה תועבה הוא] ... ויאמר רב חננאל ז"ל, כי יש מי שיחדש בגופו כצורת בשר אשה וזה לא יתכן בתולדה..."

שו"ת לב אריה ב: מט, ר' אריה ליב גרוסנס

ובודאי באופן זה לא נתהפך להיות נקיבה ובודאי זכר הוא ואינו אשה כלל. וא"כ בעניינינו מסתמא עשו ג"כ ע"י זריקות "הורמונים" וניתוח והוא באמת זכר ודאי ואפילו היה אנדרוגינוס ג"כ אשתו צריכה גט מספק. ... ופשוט דהוה באמת ודאי זכר וצריכה גט מן התורה ואשתו אשת איש ודאית ואין לה תקנה אלא ע"י שתשיג גט ממנו.

שו"ת ושב ורפא, ר' רפאל אייפרס

- איש שנהפך לאשה ע"י ניתוח נשאר איש להלכה
- אסור לו להתחתן עם איש משום משכב זכור, ולא עם אשה משום איסור פצוע דכה

דברים פרק לב - (מה) ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל: (מו) ויאמר אלהים שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצו את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת: (מו) כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם ובדבר הזה תארכו ימים על האדמה אשר אתם עברים את הידן שמה לרשתה: